

[Aksel Larsen.]

den fremtidige tilvandring af fremmed arbejdskraft her til landet.

Det var, hvad jeg havde at sige ved denne lejlighed. Jeg vil kun tilføje til hr. Finn Christensen, at det forekom mig, at han gik lidt for langt, da han sagde, at det nu er afgjort, at vi skal have gæstearbejdere her i landet, for det er afgjort med afskibningen af vor ansøgning til fællesmarkedet. Der må man undskylde mig: det har hidtil været praksis, at man tog udenlandske arbejdere ind i landet i det omfang, man havde brug for dem, og nu tager man dem altså ind i noget større målestok end tidligere. Men jeg kan da ikke tro, at den omstændighed, at man har afgivet en ubesindig ansøgning om medlemskab af fællesmarkedet, betyder, at den sag er afgjort, så der til sin tid ikke skal stemmes om, hvorvidt vi overhovedet skal ind i fællesmarkedet. Der tror jeg ligegodt at hr. Finn Christensen gik lidt for vidt.

Kjær Rasmussen: Efter VS' opfattelse er det meget vigtigt, at fremmedarbejderproblemet placeres i sin rette sammenhæng, noget, der ikke rigtig har været udtalt evne eller vilje til at gøre her i dag. Det er vigtigt, at problemet først og fremmest ses i forbindelse med de senere års økonomiske udvikling her i landet. I 1960'erne forsvandt arbejdsløsheden næsten fuldstændig, og arbejdsgiverne blev som følge deraf nødt til at betale mere for at få arbejdet udført. Arbejdere var med andre ord i stand til at presse lønningerne i vejret, fordi arbejdsgiverne måtte konkurrere om at få folk. Imidlertid truer en sådan situation naturligvis fortjenesten, der jo er den del af den samlede produktions værdi, som lønarbejderne ikke får udbetalt. Tendensen gik altså i retning af, at arbejdsgiverne måtte til at acceptere en lavere fortjeneste, og sådan ville det også være gået, hvis ikke staten var trådt hjælpende til med den såkaldte deportationslov og med tilladelse til firmaers import af fremmed billig arbejdskraft.

Man må altså holde sig for øje, at fremmedarbejderproblemet er opstået på grund af industriens ønske om at holde lønnen nede for at kunne holde profitten oppe. Fremmedarbejderproblemet er således skabt af industriens profitinteresser, og når socialdemokraterne i deres forslag om stop for

arbejdstilladelse hævder, at vi, forstået som den danske befolkning, har brug for gæstearbejdere til forøgelse af produktion og beskæftigelse, så sidestiller man jo helt — fejlagtigt efter vores opfattelse — lønmodtagernes interesser med arbejdsgivernes interesser.

Fra regeringshold har man villet påstå, at importen af fremmedarbejdere er nødvendig, dels fordi arbejdsstyrken i løbet af de kommende tiår vil stagnere, dels fordi arbejdskraftbevægelserne fra den egentlige produktionssektor til servicefagene vil gøre det næsten umuligt at opretholde den økonomiske vækst.

Med hensyn til påstanden om den stagnerende arbejdsstyrke er der at sige, at højere lønninger ville gøre langt flere kvinder erhvervsaktive. Regeringens påstand er altså kun rigtig, dersom kvindelønningerne fortsat skal holdes nede. Det skal de naturligvis ikke, og regeringens argumentation er følgende forkert.

Med hensyn til regeringens anden påstand om arbejdskraftbevægelserne, der vil hindre opretholdelsen af den økonomiske vækst, er der at sige, at mekanisering og rationalisering allerede har overflødiggjort en hel del arbejdere i produktionen. Det spiller naturligvis også ind, at arbejdsforholdene gennemgående er bedre i servicefagene, men dette forhold kunne jo bedres betydeligt gennem højere lønninger til arbejdere i produktionen. Så regeringens andet argument duer altså heller ikke.

Men derimod passer det som fremhævet af forslagsstillerne, og også af regeringen her på det seneste, at forholdene her i Danmark for fremmedarbejderne er særdeles utilfredsstillende. De tvinges til at bo dårligt og dyrt, og de må på linje med os andre betale høje skatter uden dog at opnå de samme ydelser fra det offentlige. Men samtidig med at fremmedarbejderne således på alle måder får lov til at betale overpris, bliver de af danske lavtlønsarbejdere betragtet som konkurrenter til de ledige underbetalte job og til de alt for sparsomme boliger. Dette skaber fremmedhad, og vi må som vor opfattelse gøre gældende, at de ansvarlige for indslusningen af titusinder af fremmedarbejdere bevidst søger at skabe racemodstillinger og diskrimination for derved at splitte lønarbejderne op i stridende grupper.